

В октябре 2010 г. в Брюсселе состоялся Первый европейско-китайский культурный форум, на котором бывший председатель Европейской комиссии Ж. М. Баррозу заявил: «Нам нужен мост между нашими народами и культурами, который поможет нам понять друг друга. Форум предусматривает создание такого моста и заверяет, что культурное сотрудничество может занять более важное место в наших отношениях».

На 14-м саммите ЕС—Китай в Пекине в феврале 2012 г. стороны приняли решение установить Диалог на высоком уровне по гуманитарным вопросам. Первый раунд диалога, который, помимо сотрудничества в культурной сфере предусматривает развитие связей в области образования, молодежных обменов и мультилингвизма, состоялся в апреле 2012 г. в Брюсселе.

2012 г. по решению европейского и китайского руководства был обозначен «Годом межкультурного диалога». С февраля по ноябрь 2012 г. обе стороны провели около 300 программ, посвященных литературе, искусству, философии, языку, прессе, спорту, молодежному обмену и туризму. На церемонии закрытия «Года межкультурного диалога» была принята новая Совместная декларация о культурном сотрудничестве между ЕС и Китаем. В декларации обе стороны заявили о своей заинтересованности расширить сотрудничество в области культурной индустрии, защиты культурного наследия и современного искусства. Согласно декларации, Европейская комиссия и Министерство культуры КНР также приняли решение уделять особое внимание «интересам, потребностям и ожиданиям молодого поколения, а также тенденциям развития современной культуры, в том числе развитию электронных СМИ».

1 апреля 2014 г. председатель КНР Си Цзиньпин в ходе визита в Европу посетил Колледж Европы в бельгийском городе Брюгге. Лидер КНР в своем выступлении в этом образовательном учреждении подчеркнул необходимость строительства «моста общего культурного процветания, соединяющего две культурные цивилизации, европейскую и китайскую».

Таким образом, сотрудничество в гуманитарной сфере — важная составляющая партнерства между ЕС и Китаем. Безусловно, расширение сотрудничества сторон в культурной сфере еще не гарантирует преодоление политических и экономических противоречий, но помогает ЕС и Китаю лучше понять друг друга и определяет, что еще необходимо сделать, чтобы повысить взаимное доверие и надлежащим образом урегулировать разногласия.

БЕЛАРУСКА-ЛІТОВСЬКІЯ ПРАВОВАЯ АДНОСІНЫ (1991—1996 гг.)

Русаковіч У. М., Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

Адным з першых пытанняў, якое паўстала ў павестцы беларуска-літвонскіх узаемін, стала дакладнае акрэсленне мяжы між дзвюма краінамі і рэгуляванне перамяшчэння праз яе людзей і грузаў. 18 лістапада 1991 г. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь ухваліў Пастанову аб устанавленні мытнай граніцы, што прадуладжвала разгортванне пунктаў пропуску на мяжы з Літвой і Латвіяй. 28 красавіка 1992 г. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь ухваліў пастанову аб дэлімітацыі і дэмаркацыі межаў Беларусі з Літвой і Латвіяй. 3 лютага 1993 г. урад Беларусі надаў беларуска-літвонскай мяжы статус дзяржаўнай і ўвёў на ёй

мытны кантроль. У 1994 г. між дзвюма краінамі пачаў дзейнічаць візавы рэжым, які на аснове двухбаковых дамоўленасцей не закрануў асоб ва ўзросце звыш 60 год. 13 верасня 1994 г. у Мінску міністры замежных спраў Беларусі і Літвы падпісалі міжведамасны Пратакол аб кансультацыях. Праз спрэчкі аб маёмасных правах на некаторыя аб'екты савецкай спадчыны (чыгуначная станцыя «Гадуцішкі», «Аб'ект 500», ГЭС «Дружба народаў») падпісанне міждзяржаўнай дамовы «Аб беларуска-літоўскай дзяржаўнай мяжы», як і падрыхтаванай яшчэ ў 1992 г. дамовы «Аб добрасуседстве і супрацоўніцтве», зацягнулася больш як на два гады — абедзве дамовы былі падпісаны падчас першага візіту ў Вільнюс Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі 6 лютага 1995 г.

18 ліпеня 1995 г. было падпісана міжурадавае пагадненне аб пунктах пропуску праз дзяржаўную мяжу Беларусі і Літвы. У адпаведнасці з падпісаным пагадненнем у якасці дзяржаўнай мяжы між Беларуссю і Літвой прынялі ўсталяваную за савецкім часам мяжу між Беларускай і Літоўскай ССР. Аднак за часам існавання СССР гэтая мяжа мела выключна адміністрацыйнае значэнне і не мела дакладнага вызначэння на мясцовасці. Таму перад краінамі паўстала задача яе дэмаркацыі. Для яе правядзення, паводле другога артыкула дамовы, утварылі двухбаковую камісію. У лістападзе 1995 г. бакі ўзгаднілі дэмаркацыйныя карты.

Згаданыя пытанні аб падзеле атрыманай у спадчыну ад СССР маёмасці, правы на якую аспрэчвалі абедзве краіны, былі канчаткова вырашаны на пачатку 1995 года. 22 студзеня 1993 г. у Мінску было падпісана шматбаковае пагадненне паміж дзяржавамі, што з'явіліся на постсавецкай прасторы, у тым ліку Беларуссю і Літвой, «Аб падзеле інвентарных паркаў грузавых вагонаў і кантэйнераў былога Міністэрства шляхоў зносін СССР...». 6 лютага 1995 г. у Вільнюсе бакі падпісалі міжурадавае пагадненне «Аб "Аб'екце 500" і ГЭС "Дружба народаў"», якое зафіксавала значныя саступкі з беларускага боку.

Істотнае значэнне для развіцця ўзаемін дзвюх краін мела стварэнне прававой базы беларуска-літоўскай гаспадарчай супрацы. Складалася яна, галоўным чынам з міжурадавых пагадненняў. 23 снежня 1992 г. між урадамі Беларусі і Літвы было падпісана пагадненне «Аб супрацоўніцтве ў галіне стандартызацыі, метралогіі і сертыфікацыі», 30 чэрвеня 1993 г. — «Аб міжнародных аўтамабільных зносінах», 13 снежня 1994 г. — «Аб гандлёвым і эканамічным супрацоўніцтве», а 18 ліпеня 1995 г. — «Аб пазбяганні двойнога падаткаабкладання і папярэджанні ўхілення ад выплаты падаткаў у дачыненні падаткаў на даходы». На падставе пагаднення «Аб гандлёвым і эканамічным супрацоўніцтве» была створана Двухбаковая беларуска-літоўская камісія па гандлёвым і эканамічным супрацоўніцтве, якая на рэгулярнай аснове разглядае пытанні ўзаемага гандлю, супрацы ў галіне інвестыцый, транспарту, транзіту, энергетыкі, турызму і ўзаемадзеяння на ўзроўні рэгіёнаў.

Яшчэ адным важным напрамкам ужо ў пачатку развіцця беларуска-літоўскіх дачыненняў стала ўзаемадзеянне па прававых і сацыяльных пытаннях. Так, 20 кастрычніка 1992 г. у Вільнюсе была падпісаная міждзяржаўная дамова аб прававой дапамозе і прававых адносінах па грамадзянскіх, сямейных і крымінальных справах, 16 ліпеня 1993 г. — міжведамаснае пагадненне аб супрацоўніцтве міністэрстваў унутраных спраў абедзвюх краін, а 14 красавіка 1994 г. — міждзяржаўнае пагадненне паміж Рэспублікай Беларусь і Літоўскай Рэспублікай аб гарантыях правоў грамадзян у галіне пенсійнага за-

беспячэння разам з заключным пратаколам да яго . 12 ліпеня 1996 г. у Вільнюсе былі падпісаны адразу тры беларуска-літоўскіх дакументы ў гэтай сферы: міждзяржаўная дамова аб узаемнай перадачы асоб, асуджаных да пазбаўлення волі для адбыцця пакарання і асоб, у дачыненні якіх скарыстаны прымусовыя меры медыцынскага характару, міжурадавае пагадненне аб супрацоўніцтве ў барацьбе з парушэннямі мытнага заканадаўства і міжурадавае пагадненне аб часовай працоўнай дзейнасці грамадзян.

Пэўнае развіццё ў 1990-я гг. атрымала і міжведамаснае супрацоўніцтва дзвюх краін. Так, 6 красавіка 1993 г. паміж міністэрствамі сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь і Літоўскай Рэспублікі было заключана пагадненне аб супрацоўніцтве ў пытаннях сувязі. У ліпені 1995 г. было падпісана пагадненне паміж нацыянальнымі банкамі Беларусі і Літвы аб арганізацыі ўзаемных разлікаў.

Памежнае становішча Беларусі і Літвы дазволіла развіваць дамоўна-прававую базу дзяржаў насуперак рознанакіраванай замежнай палітыцы іх урадаў. Толькі пагадненне аб вольным гандлі засталася на паперы ў сувязі з супярэчнасцю падпісанаму ў Мінску Пагадненню аб Мытным саюзе між Беларуссю і Расіяй ад 6 студзеня 1995 г.

ПОЛИТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ СИРИЙСКОЙ АРАБСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В КОНЦЕ XX — НАЧАЛЕ XXI в.

Саллуд Ферас, Беларуска-літоўскі дзяржаўны ўніверсітэт

Расположенная в восточной части Средиземноморья и составляющая неотъемлемую часть Ближнего Востока, Сирийская Арабская Республика занимает выгодное геополитическое положение. Сирия всегда играла и продолжает играть активную роль в арабском мире. Можно согласиться с мнением американского дипломата Г. Киссинджера, который сказал, что арабам невозможно вести войну без Египта и заключить мир без Сирии.

Значимым этапом в развитии сирийской государственности стало пребывание у власти Х. Асада (1971—2000 гг.). В это время был положен конец политической дестабилизации, которая была характерна для истории Сирии после обретения ею независимости в 1946 г. С 1972 г. Сирия стала президентской республикой. Согласно Конституции, руководящей силой общества и государства была объявлена Партия арабского сирийского возрождения (ПАСВ).

Приход к власти Б. Асада после смерти его отца в 2000 г. сопровождался осложнением обстановки на Ближнем Востоке в связи с восстанием (интифадой) в Палестине и возобновлением военных действий на юге Ливана. Однако непосредственной опасности для сирийского государства эти события не представляли.

Новое сирийское руководство предприняло ряд шагов, направленных на либерализацию политической жизни страны. Так, в 2001 г. были освобождены 600 политических заключенных. В Сирии стали выходить независимые газеты «Ад—Думари» и «Ас—Суад—Абйад». На ряд министерских постов были назначены люди, не состоявшие в ПАСВ.

Теракт 11-го сентября 2001 г в США повлек за собой негативные последствия для ближневосточного региона. В 2003 г. под давлением США и их союзников был свергнут режим С. Хусейна в Ираке и американские войска оказались